

SYN PÅ SORG

- **PÅ TVÆRS. 2 Nationale Palliative Kongres**
- **29 September 2023.**
- **Inger Uldall Juhl Praktiserende læge**

A person is silhouetted against a bright, hazy sky as they stand on the peak of a dark, rugged mountain. The scene is bathed in the warm, golden light of a low sun, creating a dramatic and contemplative atmosphere. The mountain's ridges and valleys are softened by the light, and the overall color palette is dominated by warm yellows, oranges, and deep blues.

HVEM ER JEG ?
De søgte en specialist

OGFIKEN GENERALIST OG PRAKTISERENDE LÆGE!

Ved hun noget om sorg?

Ja personligt, fagligt og teoretisk.

Hun har endda tilladt sig at skrive om det og holde oplæg

Personligt: Meget sygdom og tab i familien- også som helt ung

Fagligt: Læge i 39 år, praktiserende læge i 30 år

Forfatter til "Det skrøbelige menneskeliv-perspektiver fra lægen og præsten" med sognepræst Lone Vesterdal

Gæsteforsker forskningsenheden for almen medicin SDU

Sorg er ikke
udelukkende det
ultimative tab:
Dødsfaldet

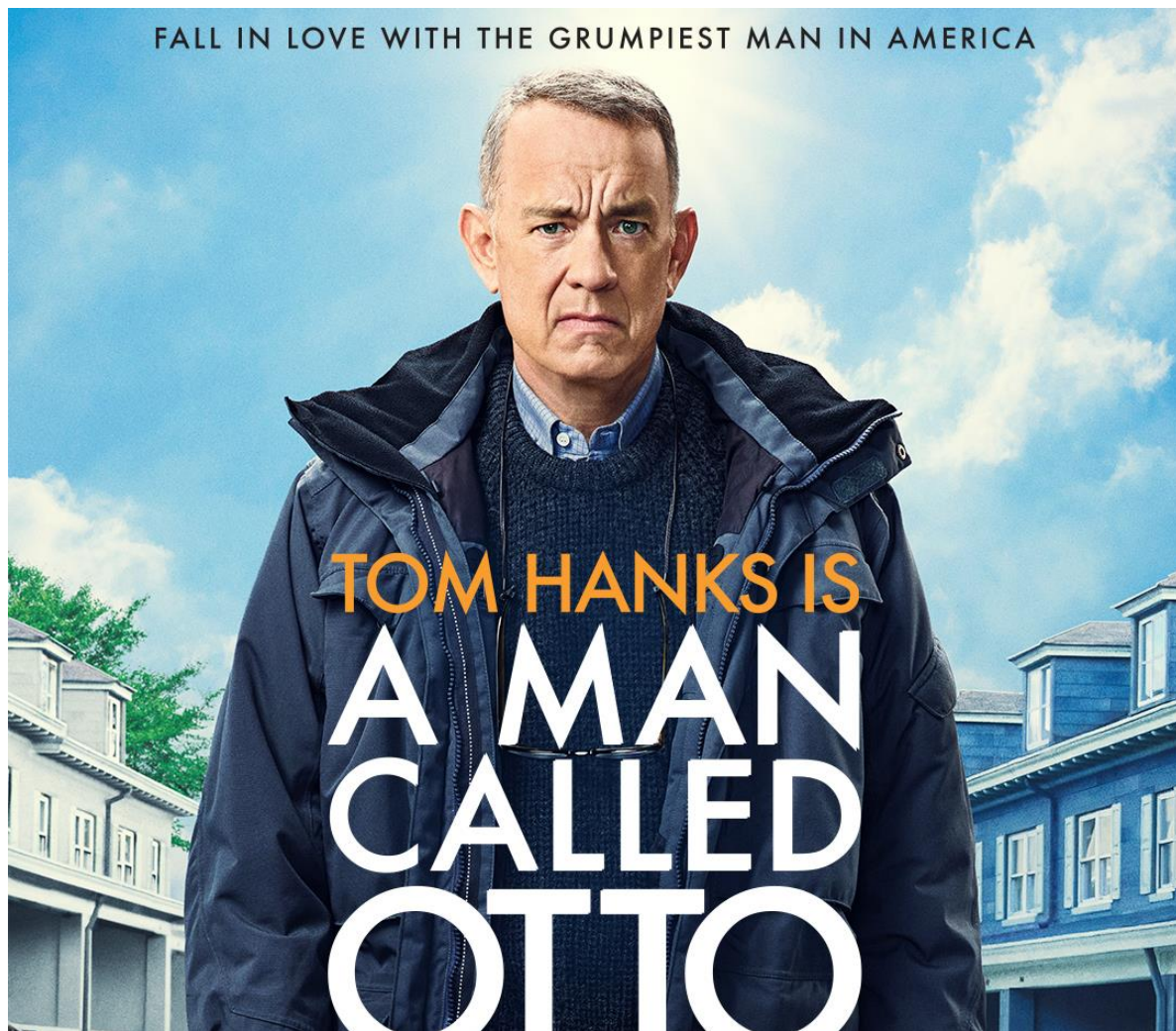
Sorg er også tab af
ændrede livsvilkår som
ved kronisk uhelbredelig
sygdom og andre
ændringer af livet

I almen praksis følger vi
hele familier fra fødsel til
død og der sker mange
tab undervejs

DER ER MEGET
SORG HOS
PATIENTER I
ALMEN
PRAKSIS

FALL IN LOVE WITH THE GRUMPIEST MAN IN AMERICA

SORG HAR FÅET ØGET BEVÅGENHED I Sundhedsvæsenet, Kulturen fx musik, bøger, film og billedkunst

- *Prolonged grief disorder: Sundhedsvæsenet har fået en ny diagnose*
- *I morgen er der atter en dag, : Andreas Odberg*
- *Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage, : Naja Marie Aidt*
- *Manden de kaldte Ove /Manden de kaldte Otto: Film i Sverige og Usa*

Mange har en mening om sorg, og sorgen er
individuel
Mange vil have en bid af KAGEN

- **ER SORG EN DIAGNOSE?**
- **ER DER EVIDENS FOR
DIAGNOSEN: PROLONGED GRIEF
DISORDER**
- **HVEM KAN STILLE DIAGNOSER?**
- **DIAGNOSE KOMMER AF GRÆSK
DIA : IGENNEM
GNOSIS : KUNDSKAB**
- **DIAGNOSER KAN UDELUKKENDE
STILLES AF LÆGER OG VISSE
PSYKOLOGER**

HISTORIEN OM DA SORG BLEV EN STRESS TILSTAND

1913 Freud, teorien om sorg-arbejde i skriftet TOTEM og TABU

1917 Freud,,teorien om sorg-faser i skriftet SORG OG MELANKOLI

1973 Kübler Ross om fem faser i Døden og den døende. Baseret på interview af 500 døende patienter og deres pårørende .(Fornægtelse, vrede, købslåen, depression og accept)

1996 Bowlby, At knytte og bryde nære bånd (chok, længsel, disorganisation og reorganisation)

1999 Stroebe og Schut, To-sporsmodellen. Rod i kognitiv stress teori. Flytte fokus fra den nødvendig smerte til den den nødvendige balance mellem livet før og livet i dag. Det tabsorienterede og det restaurerende spor

2004 Davidsen-Nielsen og Leick. Den nødvendige smerte.(Erkendelse, forløsning af følelser, nye færdigheder og reinvestering af følelsesmæssig energi

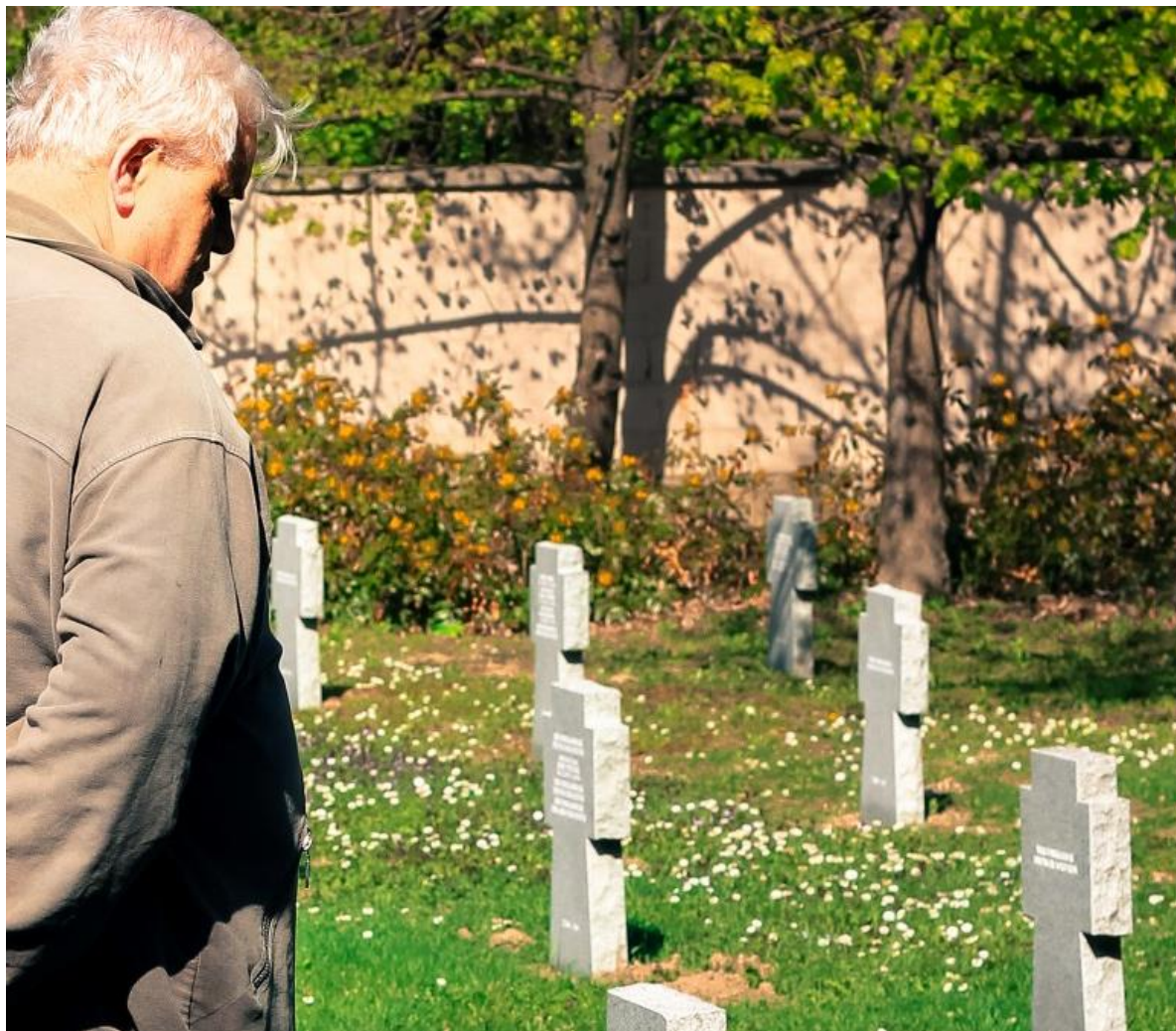
2007 Johan Cullberg . Krise og udvikling(Chok, reaktion, bearbejdning og nyorientering

JEG TROR IKKE KUN SORGEN SIDDER I HJERNEN OG DERFOR KAN BEHANDLES MED KOGNITIV TERAPI

Dette foto af Ukendt forfatter er licenseret under [CC BY](#).

- Sorgen kan ikke udelukkende ses som et samspil mellem stress og ressourcer.
- Sorgen har også en fysisk og en metafysisk plads, og dette gør den vanskelig som forskningsområde, idet det ofte bliver det fortalte og det kognitive, der kan måles og dermed har fokus.
- RISIKO: Sorgen bliver instrumentaliseret
- Fasetænkningen var ment som en spejling og ikke et rigidt mønsker.

HVAD MED DIAGNOSE KRITERIERNE FOR PROLONGED GRIEF DISORDER?

- 2018 ICD-11 Prolonged Grief Disorder
- (ICD (International Classification of Diseases) er WHO's diagnoseklassifikationssystem, der bruges i det meste af verden)
- Er der enighed om diagnosen i DK?
- NEJ, udvalg med bl.a . Mai-Britt Guldin, psykolog, forfatter, professor og sorgforsker skal aftale kriterier og give danske navn til lidelsen

A single, light blue puzzle piece is centered on a bright yellow background. The piece is slightly offset from the center, with its top-left corner cut off. The lighting creates a soft shadow to the right and bottom of the piece, giving it a three-dimensional appearance. The text is overlaid on the piece and the background.

HVAD ER RISIKOEN VED DIAGNOSTICERING?

**Vi vil alle gerne hjælpe, men kan vi gøre for meget,
eller det forkerte?**

OPLÆG TIL DISKUSSION

SKAL VI PASSE IND I SAMFUNDET MED DEN MÅDE, VI SØRGER PÅ; SÅ VI HURTIGST MULIGT KOMMER OP PÅ HESTEN IGEN, SÅ VI KAN BLIVE AKTIVE SAMFUNDSBORGERE?
RATIONALISERING

KAN VI IKKE KLARE VORES EGEN SORG UDEN EN SORGVEJLEDER, PSYKOLOG ELLER LÆGE? MEDIKALISERING OG PROFESSIONALISERING

SKAL DE SORGRAMTE OG DE SORGPROFESSIONELLE HAVE FLERE PENGE END
FX . CANCER PATIENTER ELLER KOOL PATIENTER OG SKAL SORGCENTRENE HAVE FLERE PENGE END DE TUNGE MEDICINSKE AFDELINGER?
PRIORITERING

ER SORG VIRKELIG EN STRESS TILSTAND, OG KAN SORG ADSKILLES FRA ANGST OG DEPRESSION?
DEKONSTRUKTION